No. 53. 1844.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

DINGSDAG 7 MEI.

INSCHRIJVING VOOR DE SCHUTTERIJ.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, roepen mits deze op, zoodanige Ingezetenen, die op den eersten Januarij dezes jaars hun 25e jaar van ouderdom zijn ingetreden, namelijk die geboren zijn in 1819, benevens de zoodanigen, die zich van buitenlands binnen deze Stad gevestigd hebben, voor zoo verre zij nog in eene der klassen van de Schutterij vallen, om zich tusschen den 15. *Mei* en 1. *Junij* aanstaande, ten Stadhuize van *Breda* voor de Dienst der Schutterij te doen inschrijven; — zullende tot het ontvangen van hunne aangifte te dier plaats dagelijks, gedurende den voormiddag van 9 tot 12 ure, worden gevaceerd, de invallende *Zon-* en *Feestdagen*, hiervan uitgezonderd.

Tot narigt van de belanghebbenden dient:

Dat als Ingezetenen in deze worden beschouwd, alle Nederlanders, binnen het Rijk hun gewoon verblijf houdende, en alle vreemdelingen binnen het Rijk woonachtig, welke hun voornemen om zich aldaar te vestigen, zullen hebben aan den dag gelegd, hetzij door eene uitdrukkelijke verklaring, hetzij door het overbrengen van den zetel van hun vermogen, of de hoofdmiddelen van hun bestaan, voor zoo verre zij in de voorregten van Nederlanders kunnen deelen.

Dat de aangifte tot de Inschrijving, in allen gevalle door de Ingezetenen van den hierboven bedoelden ouderdom behoort gedaan te worden, ook dan zelfs, wanneer de belanghebbende vermeenen mogt, tot de vrijgestelden of uitgeslotenen van den Schutterlijken Dienst te behooren.

Dat zij, die in meer dan in eene Gemeente hun gewoon verblijf houden, of den zetel van hun vermogen hebben gevestigd, tot de Inschrijving verpligt zijn, binnen die Gemeente, alwaar eene Dienstdoende Schutterij aanwezig is; — en dat bijaldien in die verschillende Gemeenten, waar iemand verblijf houdt, of den zetel van zijn vermogen heeft gevestigd, alleen Dienstdoende of alleen Rustende Schutterijen bestaan, dezelve zich moet doen inschrijven in die Gemeente, alwaar hij voor de personele belasting is aangeslagen; — moetende de Ambtenaren zich doen inschrijven in die Gemeente, alwaar zij uit hoofde hunner betrekking verpligt zijn, hun verblijf te houden.

Dat zij, die bevonden zullen worden, zich niet vóór den 1. Junij te hebben doen inschrijven, door het Plaatselijk Bestuur ambtshalve zullen worden ingeschreven, en, ter zake van hun verzuim, in eene geldboete vervallen; — terwijl dezelven daarenboven zonder loting bij de Schutterij zullen worden ingelijfd, indien het zal blijken, dat er tijdens de verzuimde Inschrijving, geene redenen tot uitsluiting of vrijstelling ten hunnen aanzien bestonden.

En worden overigens de Ingezetenen aangemaand, om zich tijdig van een Geboorte-Extract te voorzien, en zich alzoo van hunnen juisten ouderdom te verzekeren, ten einde de inschrijving behoorlijk geschiede, en alzoo niet komen te vervallen in de straffen, bij de Wet bepaald.

BREDA, den 1. Mei 1844.

De ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1. Mei.

Behalve in het antwoord aan den Aartsbisschop van Parijs gegeven, heeft de Koning nog op eene andere wijs zijne denkbeelden omtrent de scholen der universiteit, die thans zoo zeer aan de aanvallen der geestelijkheid bloot staan, uitgedrukt. Hij heeft in zijn antwoord aan den minister van onderwijs, die tevens in naam van den raad van openbaar onderwijs sprak, de volgende herinnering laten invloeijen:

» Toen ik, reeds lange jaren geleden, het besluit nam, om mijne zonen op de banken der collegiën zitting te doen nemen, meende ik, dat het nuttig was, om hen reeds vroeg in aanraking te brengen met het opkomend geslacht, te midden waarvan zij moesten leven, en ik achtte het daarenboven nuttig, dat zij te gelijk hunne tijdgenooten leerden kennen en aan hen dat vertrouwen inboezemen, hetwelk voor velen, tot het vervullen der hooge roeping, die hun kan worden opgelegd, zoo noodzakelijk is. De uitslag heeft aan mijne verwachting en ik durf zeggen, aan die van Frankrijk beantwoord.»

Het ministerieel Ochtendblad juicht de krachtige taal, door Z. M. tot den aartsbisschop van Parijs gehouden, hoogelijk toe. Het betoogt, dat de regering, die uit de omwenteling van Julij is voortgesproten, gedurende haar 14jarig bestaan, genoeg bewijzen van hare welwillendheid jegens de geestelijkheid heeft gegeven, om eenige aanspraken op hare erkentelijkheid, en althans op haar gevoel van regtvaardigheid te hebben. Het blad acht het nu noch regtvaardig, noch voegzaam op 's Konings feestdag, en in zijn paleis, hem « hersenschimmige grieven en overdrevene vorderingen te komen voorhouden, de beslissing waarover niet eens aan het Koningschap behoort, dan met medewerking der kamers.» Het blad beweert verder, dat de stap des aartsbisschops « niet alleen onvoegzaam, maar strijdig met de staatsregeling is, hoewel het erkent, dat de hooge geestelijke hierbij met de meeste gematigdheid in den vorm is te werk gegaan. Het meent, dat men geen zes honderd jaren moet teruggaan, om de vrijheid van onderwijs in 1844 te bepalen, en om eene zinspeling te verzwakken over hetgeen wettelijk bestaat. De Koning heeft zich door dit alles niet laten misleiden, maar met doordringenden blik gezien, dat het hier zijn regt gold, en dit heeft hij verdedigd. Hij begreep, dat men, nopens eene regeringsvraag, zijne ministers voorbijgaande, tot hem wilde komen, en hij heeft die poging afgewezen. Men wilde een beroep doen op zijn persoonlijk gevoelen tegen eene vooronderstelde beslissing van eene der groote Staatsmagten, over eene belangrijke wetsvoordragt, en die onvoorzigtige uittarting heeft hij geweerd. — De dynastie van Julij heeft terstond bij hare optreding het juiste midden ingenomen tusschen de onverdraagzaamheid, die den Staat over de vrijheid in het godsdienstige den meester wilde laten spelen, en het geweld, dat de onafhankelijkheid van den Staat aan de bekrompenheid en het uitsluitende van de godsdienstige dweepzucht ten offer wilde brengen. De Koning heeft dat juiste midden gehandhaafd, en zal het verder weten te doen; de dynastie van 1830 zal dit tot allen prijs weten te doen, omdat buiten dat midden de afgrond voor de dynastie, verderf voor de godsdienst, rampen van allen aard voor het land bestaan.»

Het blad zegt voorts nog: » Dat de godsdienst geëerbiedigd worde, maar dat het Koningschap vrij zij tegenover de groote staatsmagten; en dat niemand, al ware het een aartsbisschop, het regt hebbe, om hetzelve in te roepen tegen de uitgesprokene of vooronderstelde beslissingen des parlementairen regts. Het priesterschap is eene heilige betrekking, waardig al het ontzag des lands, maar zij is geene magt van den Staat.»

Voorts houden de bladen zich allen bezig met de opmerking, die het dagblad der geestelijkheid, *l'Univers*, op 's konings antwoord aan den Aartsbisschop maakt. Het laat zich aldus uit:

» Behalve de onderhaalde zinsnede (dat de geestelijkheid zich misschien had kunnen onthouden den koning te herinneren aan de noodzakelijkheid om de vrijheid van de kerk en den eerbied voor de geestelijkheid te handhaven) zou men in het gegeven antwoord niets dan iets zeer gewoons en alledaags kunnen zien. Sedert de koning der Franschen op den troon is, heeft hij nagenoeg dat alles ten minste wel tweemalen in 't jaar gezegd. Maar de onderhaalde phrase is nieuw, en wat nog nieuwer is, is de toon door den hoogen antwoorder daaraan gegeven. Na met zeer veel welwillendheid het antwoord begonnen en zich zelfs verschoond te hebben wegens eene zware verkoudheid, die hem verhinderen kon zich te doen verstaan, heeft de doorluchtige persoon zich eensklaps sterk geanimeerd, en de fameuse zinsnede is uitgesproken geworden, met eene uitdrukking van zenuwachtig ongeduld, even levendig als onverwacht.

» Men oordeele of de aanspraak van Mgr. den Aartsbisschop die ontwikkeling van veerkracht noodzakelijk maakte. Voor het overige heeft de crisis kort geduurd. Alsof de koning berouw had [illegible] spoedig te hebben toegegeven aan het ongeduld, dat zich [illegible] laat verklaren door het aanhooren en beantwoorden van zoo vele aan-

sproken, is hij eensklaps van toon veranderd. De uitdrukking is bedaard, bevallig, bijna teeder geworden, en alles is geëindigd met een algemeen onderhoud, veel minder dramatisch dan het officiëel onderhoud.

» Men doet de vraag of de Aartsbisschop in ongenade is gevallen? Dit hangt zekerlijk van den eerwaarden prelaat af, en wij weten niet hoe hij er over denkt. De zaak heeft overigens maar een middelmatig gewigt. Menschelijk gesproken is de kerk sterk door het charter en niet door den eigendunkelijken wil *(bon vouloir)* des konings. Zoo de woorden van Mgr. den Aartsbisschop van Parijs op de Tuilerien ongepast of zelfs maar lastig worden geoordeeld, zal het gemakkelijk vallen zich die te besparen. Wat de ongenade betreft, zij kan een bezwaar zijn, maar nimmer een ongeluk, namelijk voor de geestelijkheid; zij is zelfs gewoon het zich als een titel van roem aan te rekenen, wanneer de oorzaak de vervulling van een pligt is. Wij zullen zien wat morgen het *Journal des Débats* van onzen Aartsbisschop zal zeggen. Wat ons betreft, wij behoeven zelfs den teederen eerbied en den wettigen trots, waarmede wij hem zegenen, niet uit te drukken."

Het *Journal des Débats* deze zinsneden opnemende, vraagt wat de vrienden van het koningschap van 1830 er van denken? » Is het, — zegt hij — niet eene stichtende taal, vol zalving, lankmoedigheid en christelijke liefde? Is het niet een waarborg van dien eerbied voor de gevestigde magten, waarvan de priester het voorbeeld aan het volk moet geven, niet alleen uit gehoorzaamheid aan de staatkundige wet, maar in betrachting van de godsdienstige wet? Wij zullen niets meer zeggen. Wij willen geen les geven aan die van onze vrienden, welke de zoogenaamde liberale betuigingen van de jesuitische partij hebben kunnen misleiden; dat zij lezen en oordeelen! Ziedaar de vrijheid zoo als de jesuiten ze ons beloven: voor hen het regt, om alles te zeggen en alles te doen, en voor het koningschap, wanneer het de houding aanneemt van te weerstaan, bespotting en hoon, in afwachting van beter."

— Bij de kamer der pairs werden den 3den Mei de beraadslagingen over de wet omtrent het middelbaar onderwijs voortgezet, en werd toen een vraagstuk behandeld, hetwelk bij de vertoogen der geestelijkheid tegen die wet op den voorgrond is gesteld. De geestelijkheid wil namelijk de wijsbegeerte uitgesloten hebben van de vakken van wetenschap, waarin op de koninklijke collegiën of rijks-middelbare scholen onderwijs wordt gegeven. De commissie uit de pairs had voorgesteld, om dit gedeelte van het onderwijs op denzelfden voet te laten als tot nu toe. De heer *Ségur-Lamoignon* heeft, op grond dat de wijsbegeerte, zoo als die thans op de bedoelde scholen geleerd wordt, tot twijfelzucht in de godsdienst leidt, bij wijze van amendement in de wet, voorgesteld, om het onderwijs in dat vak tot de eerste beginselen te beperken. De heer *Cousin* heeft daarop met ijver de verdediging der wijsbegeerte op zich genomen. Hij heeft onder anderen ook op het voorbeeld van Nederland gewezen. Op de Latijnsche scholen of gymnasiën van dat rijk werd wel geene wijsbegeerte geleeraard; maar op die instellingen kon men toch ook geenerlei academischen graad in de letteren verkrijgen; terwijl op de Fransche collegiën het baccalaureaat te verwerven is. Op de athenaea in Nederland was daarentegen, even als op de hoogescholen, een leerstoel voor de wijsbegeerte. De graaf *de Montalivet*, die in lang niet in de vergadering der pairs verschenen was en eene hooge betrekking ten hove bekleedt, heeft zich daarop in den strijd gemengd, en een amendement ingediend, dat in de hoofdzaak met dat van den heer *Ségur-Lamoignon* overeenkwam. Beiden wilden het onderwijs in de wijsbegeerte beperkt hebben tot de redeneerkunde, de zedekunde en de eerste beginselen der zielkunde. De graaf *de Montalivet* betoogde tevens, dat de katholijke godsdienst, als die van de meerderheid der Franschen, aan alle onderwijs ten grondslag moest liggen. Een ander pair, de markies *de Boissy*, zeide, dat het onderwijs in de wijsbegeerte, zoo als dit thans in Frankrijk gegeven werd, tot strekking had, om Frankrijk te protestantiseren. Een en ander lokte een levendig antwoord van den baron *de Dounant* uit, die de protestantsche godsdienst belijdt, en beweerde, dat zulke gezegden de strekking hadden, om onrust onder zijne geloofsgenooten, en onenigheid onder de leden van het groote Fransche huisgezin te doen geboren worden.

Aan het slot der zitting is de heer *Cousin* weder opgetreden en heeft zich met kracht verzet tegen het amendement van de commissie van onderzoek der wetsvoordragt, die zich niet had kunnen vereenigen met de amendementen van de heeren *Ségur-Lamoignon* en *Montalivet* en een ander in de plaats gesteld, volgens welk de examinas voor het baccalaureaat, waartoe de kweekelingen van het middelbaar onderwijs zouden worden toegelaten, nader zouden worden bepaald bij een reglement, vastgesteld door den raad van het openbaar onderwijs en goedgekeurd door den Koning. De heer *Cousin* beweerde, dat het wijsgeerig onderwijs wereldlijk moest zijn en geheel onschendbaar moest behouden blijven. De minister van openbaar onderwijs, de heer *Villemain*, kwam tegen het gevoelen van den heer *Cousin* op; hij vond niets vernederend in het amendement der commissie voor den koninklijken raad van het openbaar onderwijs; het was aldus gesteld, in een geest van toezigt en verantwoordelijkheid.

In de zitting der pairs van heden heeft de heer *Barthe* gesproken, zich voor de handhaving van de wijsgeerige studiën in het middelbaar onderwijs verklaard en het amendement der commissie verdedigd. Bij het vertrek van den post beklom de heer *Rossi* weder de tribune.

Uit de beraadslagingen der pairs en uit sommige vertoogen der dagbladen zou men opmaken dat de bovenvermelde houding van den graaf *Montalivet* vrij wat indruk heeft gemaakt, dewijl sommigen daarin de persoonlijke denkwijs des Konings willen zien, en dus meenen dat Z. M. meer aan de geestelijkheid wil toegeven dan het antwoord van den Aartsbisschop van Parijs anders zou doen denken.

In de zitting der afgevaardigden van gisteren is over eene petitie van parijssche werklieden gehandeld, die afschaffing der slavernij verlangen.

— De koninklijke familie heeft weder het kasteel van Neuilly betrokken. — Heden heeft de koninklijke familie de tentoonstelling van voorwerpen der nationale nijverheid bezocht.

— Berigten uit Algiers tot den 24sten ll. melden dat de voorjaars-expeditiën tegen de Kabylen op den 26sten en 27sten in de zuidelijke en oostelijke rigting zouden ondernomen worden.

— In berigten uit Madrid van den 26sten April leest men:

» De generaal *Narvaez*, van wien men beweerde dat hij een geheel militair en met de wetten strijdig dictatorschap wilde uitoefenen, is integendeel van een geheel ander gevoelen dan het kabinet omtrent verscheidene maatregelen, door dit laatste vastgesteld. Het was zijne denkwijze, dat men onmiddellijk orde en regelmaat in het land moest herstellen, en dat men dien ten gevolge wel in het geval zou kunnen komen, om later van de kamers eene bill van indemniteit te moeten vragen; maar de generaal meende tevens, dat, wanneer men zich niet sterk genoeg gevoelde om deze moeijelijke taak te ondernemen, de medewerking der kamer moest worden ingeroepen en het kabinet, door deze ondersteund, zijne verantwoordelijkheid moest dekken en de toekomst van het land verzekeren. De generaal bleef tevens van gevoelen, dat men zich in beide gevallen moest haasten om tot eene geheel grondwettige orde van zaken terug te keeren. Deze meening, met nadruk opengelegd, heeft de oneenigheid te weeg gebragt, die thans tusschen den overwinnaar van Ardos en het ministerie, dat zich om zoo te zeggen onder zijne bescherming gevormd heeft, bestaat. Die oneenigheid is, ten gevolge van minder juist overgebragte gesprekken, tot die hoogte geklommen, dat eene toenadering onmogelijk schijnt.

» De verwijdering van *Narvaez* uit het kabinet zou zeer te bejammeren zijn; want deze generaal bezit eene hoedanigheid, die buitengewoon zeldzaam is onder de hoofden van het Spaansche leger. Hoewel iemand van strenge onbuigzaamheid, heeft hij evenwel de gaaf om zich niet alleen gevreesd, maar tevens bemind te maken bij de officieren en soldaten. Het eerst in de wapenen en te paard in oogenblikken van gevaar, is hij de eenige, die aan de uit haren aard onrustige bevolking van Madrid, en vooral aan de talrijke bataillons der oude nationale garde, ontzag inboezemt, welke laatsten, hoewel ontbonden, zeer wel zouden weten waar zij wapenen moesten vinden, wanneer eenmaal het militaire opperhoofd, dat hen in bedwang houdt, plaats had gemaakt voor eenen man van minder overwegenden invloed. In alle staatkundige kringen begint men zich dan ook over dezen staat van ongerustheid te maken."

— De nadere uit China bekend gewordene berigten van de jongste brievenmaal houden, dat de gouverneur van Hong-Kong, sir *H. Pottinger* eene ordonnantie had uitgevaardigd, waarbij al de onderdanen van koningin *Victoria* in het Chinesche rijk en die zich tot op 100 engelsche mijlen afstands van de kust aan boord van schepen bevonden, aan de britsche wetten worden onderworpen. Het vaartuig *Didon* was te Walanpoa, om drie millioenen dollars schadevergoeding van de Chinezen te ontvangen.

— Ter beurze van heden *(4 Mei)* waren genoteerd: 5 pCt. 121,70; 3 pCt. 84,45; Nap. r. 101,85; Spanje 5 pCt. 32⅝; 3 pCt. 35¾; Rom. L. 106½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 3den Mei.

Uit Stokholm schrijft men van den 15 April:

» Heden avond te acht ure, heeft de plegtige overbrenging plaats gehad van het lijk van Koning *Karel XIV Jan*, van uit de vertrekken, welke Z. M. had bezet, in Hoogstdeszelfs verlichte kapel op een paradebed. De hooge adel van het rijk ging de kist vooruit, welke prachtig versierd was en gedragen werd door 24 generaals en admiraals. De grootmaarschalk des rijks, de graaf *Brahe* in groot rouwgewaad, ging onmiddellijk voor het lijk en achter hetzelve volgde de Koning, verzeld van den Kroonprins en van den hertog *van Leuchtenberg*; achter Z. M. volgden zijne drie jongste zonen. Daarop volgden de groot-dignitarissen en groot-officieren van het hof. Toen de kist geplaatst was op den catafalk, hebben de groot-maarschalk en de opperkamerheer het kostbare kleed van dezelve geligt. Alstoen heeft Z. M., blijkbaar aangedaan zijnde, de trappen van den catafalk beklommen en de

regterhand van den overledene op eene eerbiedige wijze gekust. De vier prinsen, zijne zonen, en de hertog *van Leuchtenberg* zijn toen ook genaderd om deze plegtigheid te verrigten. Aan den voet van den catafalk zijn tafels geplaatst, overdekt met zwart fluweel, op welke de koninklijke teekenen der Zweedsche en Noorweegsche rijken geplaatst waren; op eene andere soortgelijke tafel, lagen de dertien grootkruisen, die de overleden vorst heeft gedragen. Zeshonderd waskaarsen verlichtten de kapel. Des anderendaags is de hertog *van Leuchtenberg* naar St. Petersburg teruggekeerd. Het koninklijk lijk zal gedurende acht dagen ten toon gesteld blijven.

— De doek- en lakenmarkt te Leipzig is buiten verwachting, zeer gunstig uitgevallen, en er zijn meer dan drie vierde gedeelten van alle Saksische en Pruissische lakens verkocht geworden. Onderscheiden fabrijkanten hebben alles afgezet en nog buitendien bestellingen ontvangen. Twee fabrijkplaatsen alleen hebben circa 16,000 stukken verkocht. De prijzen zijn, wel is waar, even lang gebleven als op de twee laatste markten, doch eenige der beste en voornaamste fabrijkanten hebben toch ook wat hoogere prijzen ontvangen, zoo als de meerdere duurte der wol dit ook eigenlijk bevorderde. Over het geheel is deze markt als zeer aanzienlijk te beschouwen, daar er, binnen 8 dagen, meer dan 2 millioen thlr. in lakens zijn omgezet en er nog altijd verkocht wordt.

— Eene treurige gebeurtenis, welke met de zaak der matigheid in verband staat, wordt in de Duitsche dagbladen medegedeeld: Dat men somtijds door veel goeds te willen veel nadeeligs kan veroorzaken, bewijst het volgende voorval, hetwelk onlangs in Lithauen plaats greep. Een geestelijke had in zijne gemeente eenen dronkaard, die, in weerwil van alle vermaningen en beloften van beterschap, telkens en altijd in zijne kwade neiging verviel en zich dan zoodanig aan den drank overgaf, dat hij alle bewustzijn verloor. De pastoor, nadat hij hem, bij zekere gelegenheid, weder gestrengelijk tot beterschap vermaand, en de slaaf van den drank deze stellig beloofd had, besloot, in zijnen ijver om het eeuwige heil van de leden zijner gemeente te bevorderen, de belofte van den dronkaard zoo plegtig mogelijk te maken, opdat er een goed voorbeeld zou gesteld worden. De Lithauers zijn, over het algemeen, veel godsdienstiger dan de Duitschers, en hechten nog veel aan een zeker bijgeloof. Hij brengt den dronkaard alzoo voor de verzamelde gemeente in de kerk, en doet hem eenen plegtigen eed voor het altaar zweren, om voortaan den drank voor altijd vaarwel te zullen zeggen, en hij verheugt zich, op deze wijze, weder eene ziel voor den hemel te hebben gewonnen. Na geëindigde godsdienst, wordt de schijnbaar gebeterde dronkaard door zijne oude drinkebroeders weder aangeklampt, en, uit spijt over zijn' voorbarigen eed, bedrinkt hij zich, een uur na die plegtigheid, dermate, dat hij schijndood door zijne bloedverwanten naar huis gebragt wordt. Deze beleggen nu eenen familie-raad en besluiten, na eenige beraadslaging, tot den dood des zondaars, dewijl hij toch, wegens de schennis van zijnen plegtigen eed, onfeilbaar aan den satan moest overgeleverd zijn, en opdat zulk een dienaar van den satan niet ook nog over hen zelven eenig onheil brengen mogt. Zij bereiden daarop een' giftdrank uit rattenkruid, gieten het den bewusteloozen beschonkene in den mond, en deze geeft, spoedig daarop, onder geweldige stuiptrekkingen, den geest. Het onderzoek, tegen deze misdadigers, welke zich voorstelden een goed werk te doen, ingesteld, wordt door de openbare magt ijverig voortgezet.

ENGELAND.

LONDEN, den 4den Mei.

In de zitting van het Lagerhuis van gisteren heeft de Heer *Hume* aangekondigd, dat hij aanstaanden dingsdag mededeeling zal vragen van de tusschen de bewindhebbers der Oost-Indische Compagnie en het gouvernement gevoerde correspondentie betrekkelijk de terugroeping van Lord *Ellenborough*.

Dezelfde aankondiging heeft Lord *Normanby* in het Hoogerhuis gedaan.

— Men heeft reden te gelooven, dat sir *Henry Hardinge* tot gouverneur-generaal van Indië zal worden benoemd, en zulks met volkomen overeenstemming zoowel van de Kroon en den raad der directeuren van de Oost-Indische Compagnie, als van de andere hierin betrokken overheden.

— Terwijl de bewindhebbers der Oost-Indische Compagnie Lord *Ellenborough* terugroepen, zien wij uit de dagbladen van Calcutta, dat de bevolking dezer hoofdstad hem bij zijnen terugkeer van de expeditie tegen Gwalior met geestdrift heeft ontvangen. Deze schitterende veldtogt schijnt de populariteit van den Gouverneur-Generaal zeer vermeerderd te hebben; zelfs zoo dat de bladen die zijne staatkunde berispten over zijne handelingen, het stilzwijgen bewaren tegenover de publieke manifestatiën, waarvan zij getuigen zijn.

— Gisteren was het de verjaardag van den Hertog van *Wellington*. De beroemde veldheer is in zijn 75e jaar getreden.

— Gisteren werd de spoorweg-linie van Bristol naar Exeter met grooten luister ingewijd. Het is eene der voornaamste westelijke liniën. Zij is 67 mijlen lang en kost bijna 1800000 ponden sterling.

— Het Bijbelgenootschap heeft gisteren deszelfs veertigste vergadering in Exeter-Hall gehouden. De secretaris van het genootschap heeft het jaarlijksche verslag gedaan van de verrigtingen en den toestand van het genootschap. Wij zien uit het verslag dat het genootschap in 1804 werd opgerigt, en bijna 16 millioen exemplaren van den Bijbel in verschillende talen en tongvallen bijna door de gansche wereld heeft verspreid. In 1843 heeft de afdeeling des genootschaps, te Parijs gevestigd, in Frankrijk en elders 145267 bijbels verspreid. In België daarentegen waren er 13919 ontvangen, waarvan er slechts 140 gratis zijn afgeleverd. In de laatste acht jaren werden 124000 bijbels in dit land uitgedeeld. De inkomsten van het genootschap bedragen over het jaar 1843, 98359 p. st., waarvan 46563 p. st. voortkomende uit legaten, giften, enz.

— Niet alleen bleven, volgens hetgeen men tot den 22 der afgeloopene maand te Lissabon wist, de oproerlingen het nog binnen Almeida uithouden, maar zij schijnen zelfs in een' uitval eenige krijgsgevangenen gemaakt te hebben.

— Volgens berigten van Mauritius van den 22. Januarij blijkt, dat op het eiland Bourbon op den 4den Januarij, een zeer hevige orkaan heeft gewoed, waardoor veel schade is veroorzaakt. Door de aanhoudende stortregens waren de rivieren zoodanig gezwollen, dat zij buiten derzelver oevers traden, en de bruggen door den stroom medegesleept werden. De dorpen St. Denis, St. Benoit, Salazie, St. Joseph en verscheiden andere, hebben door de overstroomingen veel geleden.

— Gisteren waren de 3 pCt. gec. 99; Ned. 2½ pCt. 61¼; 5 pCt. 100½; Spanje 24¼; Passieve 6⅝; Colombia 14¾; Mexico 15¾; Portugal 45¼. — De wissel op Amsterdam, op zigt 11¾ à 12; op 3 maanden 12 à 13¼, idem op Rotterdam 12 à 13½.

BELGIE.

BRUSSEL, den 5den Mei.

De discussie bij de kamer der vertegenwoordigers over de daar te stellen differentiële regten zijn eindelijk ll. Vrijdag namiddag begonnen in 't openbaar gehouden te worden. De heer *de Foere* voerde het eerst het woord om het voorstel, met betrekking tot de Vereenigde Staten, te bestrijden; hij wilde tusschen beide landen den vrijen wederkeerigen invoer zien bestaan. Nadat de minister van binnenlandsche zaken zijne aanmerkingen had wederlegd, is de heer *Lesoinne* opgetreden om zich tegen het prohibitief stelsel te verklaren, dat voor Belgie onuitvoerbaar was. De heer *Desmet* sprak in 't belang der nijvere en arbeidende klasse, de heer *Rodenbach* voor de differentiële regten, mits die minder hoog waren dan de commissie van onderzoek had voorgesteld.

— In de zitting van Zaturdag hebben de heeren *Rodenbach* en *van Cutsem* nog voor, en de heer *David* tegen het in discussie gebragte stelsel gesproken; daarna is de zitting tot Maandag verdaagd.

Vooraf is in de kamer gehandeld over eene petitie van wijnhandelaars, die zich beklagen over den vrijen invoer van fransche wijnen over de hollandsche grenzen. De minister van finantiën, *Mercier*, zeide, dat het belgisch gouvernement de overeenkomst van 16 Julij 1842, in dien zin begrepen had, dat de vrije invoer van wijn in Holland slechts betrekking had op de wijnen regtstreeks uit Frankrijk komende; maar de termen der overeenkomst waren onbepaald, en het fransche gouvernement had gevorderd, dat de fransche wijnen ook over de noordelijke grenzen naar Holland wierden uitgevoerd, 't geen den minister genoodzaakt had zijne vroegere instructien deswege te wijzigen. De minister van binnenlandsche zaken verklaarde op zijne beurt, dat volgens de overeenkomst tusschen Frankrijk en de Nederlanden, de wijnen over Belgie gaande, toegelaten moesten worden tegen een regt van 10 cents het hectolitre, en daarover onderhandelde men thans met Nederland. Eindelijk werd besloten de petitie naar den minister van finantien te zenden, met verzoek om spoedig den staat dier onderhandelingen mede te deelen.

Bij den aanvang der zitting van de kamer der vertegenwoordigers van den 3den, is het centraal verslag wegens de wet op den tabak uitgebragt. Het strekt, om het ministeriële voorstel deswege aanmerkelijk te wijzigen en de belasting op den tabak niet bij het debit of bij de fabricatie, maar bij wijze van accijns, te heffen. Die accijns zou, onafhankelijk van de thans bestaande inkomende regten, voor den inlandschen tabak 26 franken en voor den buitenlandschen 30 franken per 100 kilogrammes (Ned. ponden) bedragen. De dag, waarop over dit onderwerp zal worden beraadslaagd, is nog niet bepaald.

— Een en negentig Antwerpsche scheepsreeders, groothandelaars en makelaars hebben thans een stuk bij de kamer van vertegenwoordigers ingezonden, waarbij zij verklaren, dat de uit hunne stad bij de regering ingekomene voorstellen wegens de differentiële regten beginselen inhouden, die zij strijdig achten met het algemeen belang des koophandels.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 6den Mei.

Laatstleden Zaturdag den 4den dezer, heeft in de Israëlitische kerk alhier, een ongeluk plaats gehad, hetwelk de schromelijkste gevolgen had kunnen hebben. In de volle ochtenddienst, circa 8½ ure, hoorde men eensklaps een donderend gekraak, en in hetzelfde oogenblik stortte het grootste gedeelte van het plafond in, scheurde in zijnen val twee koperen lichtkroonen van de ijzeren stangen af, die nu gebroken en met groot geraas nedervielen.

Zware onheilen heeft men gelukkig niet te betreuren, alleen sommigen der aanwezenden hebben eenige ligte kwetsuren bekomen, ook is eenige schade aan kerkmeubelen, boeken en bijzonder aan de kleederen der aanwezigen veroorzaakt. De verwarring in het eerste oogenblik, door de gedachte ontstaan dat het gebouw zelf begon in te storten, was zoo ontzettend, dat alles, in dolle drift en met angstig geschreeuw naar de deur stormde, en alles wat slechts in den weg stond omver liep, waardoor eenige kinderen onder den voet geraakten, en ligte kneuzingen bekomen hebben. Gelukkig zijn de meesten met den schrik vrij gekomen. De kerkdienst bleef echter verstoord, en daar ook het nog staande gedeelte van het plafond dreigt in te storten, zijn, ten gevolge van het advies van deskundigen, alle bijeenkomsten in het kerkgebouw verboden, zoodat de kerkdienst tot heden niet heeft kunnen hervat worden.

— Bij onderscheidene dezer dagen genomen besluiten, heeft Zijne Majesteit aan de gepensionneerde majoors der infanterie *A. D. Weber* en *H. F. Eijmael*, mitsgaders aan de gepensionneerde kapiteins *S. J. Cochius*, *F. Meijer* en *C. Boeckheimer*, vergunning verleend tot het voortdurend dragen van de activiteits-uniform.

— Bij besluit van den 27sten April 1844, n°. 111, is door Zijne Majesteit aan den gepensionneerden luitenant-kolonel *F. J. van Wintershoven*, bij gunstige uitzondering en zonder eenige gevolgtrekking voor anderen, de rang van kolonel verleend, zonder bezwaar der schatkist.

— Men verneemt van 's Hage, dat het Ontwerp van Wet betrekkelijk het Tarief van in-, uit- en doorvoer, bij den Raad van State in onderzoek is.

— De *Staats-Courant* houdt het berigt, dat ll. Zaturdag, overeenkomstig de daarvan gedane aankondiging, ten overstaan eener commissie uit de algemeene rekenkamer, in het openbaar, in het lokaal van het ministerie van finantien te 's Hage heeft plaats gehad, de uitloting ter aflossing van *veertien duizend drie honderd* losrenten, ten laste van 's Rijks overzeesche bezittingen, rentende vijf ten honderd, welke uitloting bij serien van honderd nommers hebben plaats gehad, waarvan de nommers worden medegedeeld.

Deze uitgelote Losrenten zijn alzoo, volgens art. 4 en 6 van 's Konings besluit van den 23sten April 1844 (*Staatsblad n°. 24*) losbaar, met aanzuivering van de verloopene rente, *op den 1sten Junij aanstaande of vroeger*, ten kantore van den Agent van het Ministerie van Finantien te Amsterdam; zullende, geene verdere renten op de uitgelote stukken worden betaald. De uitgelote Losrenten blijven niettemin geschikt tot gebruik bij de stortingen in losrenten, voor of op den 15den Mei aanstaande te doen, voor de deelneming in de negotiatie, tot plaatsing van 4 percents obligatien, volgens Zijner Majesteits besluit van den 13den April 1844 (*Staatsblad n°. 23*).

— De Amsterdamsche *Stads-Courant* behelst het volgend stuk:

»De openbaarheid, met welke alles wat de geldmiddelen betreft, door de Regering behandeld wordt, moest strekken om ieders gerustheid daaromtrent te vermeerderen. Uit dit oogpunt was ons de bekendmaking van den Minister van Financien, omtrent den uitslag der laatste Negotiatie van 4 pCts. fondsen, hoogst aangenaam.

»Deze negotiatie is niet geheel volteekend en echter wenschen wij de Regering geluk met den uitslag daarvan. Er is niet alleen nu reeds zonder tijdverlies voor bijna een-en-twintig millioen 5 pCts. fonds in 4 pCts. geconverteerd; maar men mag de proef, welke de voorzigtigheid der Regering gebood te nemen, voor dat zij eene wetgevende bepaling voordroeg, als geslaagd aanmerken.

»Aan de beurs is een 4 pCts. fonds gebragt en dat fonds heeft eene prijs-bepaling bekomen, zonder dat de Regering veel van hare kracht heeft behoeven te verspillen. Ieder financier beseft het belangrijke van dit resultaat.

»Ofschoon uit dit oogpunt de geheele volteekening der negotiatie door ons gewenscht ware geworden, zal niemand zich ontveinzen, dat de omstandigheid dat er eenige millioenen meer aangeboden waren dan de beurs dadelijk heeft aangenomen, niet weinig strekt om de juistheid der prijs-bepaling, welke bij de negotiatie aan het nieuwe fonds was gegeven, aan te toonen. Het altijd moeijelijk en hoogst teedere vraagstuk, omtrent het bedrag van den aan te kondigen prijs, schijnt ons toe door den Minister goed te zijn opgelost.

»In den aanvang meenden sommigen, dat de prijs te laag gesteld was en dat het gevolg daarvan zou zijn, dat in de negotiatie boven het verlangde bedrag zou worden ingeteekend.

»De uitslag der inschrijving bewijst, dat dit het geval niet is geweest, en dat de prijs, waarvoor het nieuwe 4 pCts. fonds te bekomen was, althans niet hooger gesteld had moeten worden.

»Nog eene opmerking veroorloven wij ons omtrent het resultaat der inschrijving. Zij is deze: dat het als een gunstig voorteeken beschouwd mag worden, dat voor een vrij aanzienlijk bedrag, in geld te storten, is ingeschreven.

»Dit bewijst dat ook andere kapitalisten, dan zij die houders van 5 pCt. fondsen zijn, het wenschelijk gevonden hebben hunne gelden in het nieuwe 4 pCt. fonds te beleggen.

»Deze bondgenooten versterken de financiële kracht, welke de Regering uit zich zelve reeds bezit.

»Moge de Minister van Financien door dien uitslag worden aangemoedigd, in het vormen van de daarstelling van een 4 pCt. fonds, dat hij schijnt te hebben opgevat, te volharden en eerlang eene conversie-wet daarop gevestigd aan de Staten-Generaal worden aangeboden.

»Indien dit het geval is, zal die vergadering, welke zoo vele bewijzen gegeven heeft van haren ijver voor 's Lands belangen, de Regering dank weten voor het nemen van eene proef, welke strekken moet om hare taak gemakkelijker te maken, en Haar in staat te stellen, om met kennis, uit ondervinding geput, te oordeelen."

— Uit 's Hage schrijft men van gisteren:

»Heden zijn in de kerken voor de eerste maal gebeden ten Hemel opgezonden voor de gelukkige bevalling van H. K. H. Mevrouw de Erfgroothertogin *van Saksen Weimar-Eisenach*, dochter van Hunne Majesteiten den Koning en de Koningin.

»Betrekkelijk het plat spoor van Asphalt, in het gedeelte van den straatweg van Amsterdam op Rotterdam, gaande van Rotterdam naar 's Gravenhage, wordt gemeld, dat er thans door de vereenigde leden tot instandhouding van den fraaijen weg eene herhaalde aanvraag is gedaan, om dusdanig Asphalt spoor ook te leggen in het gedeelte des straatwegs van Amsterdam naar Haarlem.

»Er zou dus thans stellig plan bestaan tot het leggen van een plat Asphaltspoor, van af den Dam, te Amsterdam, tot in het Hout te Haarlem, van uit de Boompjes te Rotterdam, tot aan de Boschbrug te 's Gravenhage.

»Binnen weinige dagen zal in de residentie eene vergadering worden gehouden door de leden der vereeniging tot instandhouding van den straatweg van Amsterdam op Rotterdam, in welke vergadering zullen worden toegelaten alle belanghebbenden bij de instandhouding van den straatweg, om inzage te nemen van het voorloopig plan van uitvoering en exploitatie, en voorts om aldaar zoodanige mededeelingen te kunnen doen, als welke dat voorloopig plan, in vele belang, welligt nog zouden kunnen wijzigen, alvorens aan hetzelfde de verpligte publiciteit te geven."

— Uit Leeuwarden wordt van den 2den Mei gemeld:

»Dezer dagen is bij heeren Diakenen der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier het verblijdend berigt ontvangen, dat wijlen Z. M. *Willem Frederik*, Graaf *van Nassau*, in zijnen uitersten wil ook de Diakonie dezer gemeente bedacht en onder meerdere bespreekingen aan weldadige gestichten, ook haar eene som van *vier duizend gulden* gelegateerd heeft.

»Op heden den 2den Mei hebben de Oud-Boekdrukker en Boekverkooper *Sipke IJsbrands van der Werff*, oud bijna 79 jaren, en zijne huisvrouw *Hendrina Jan Jochems Smeeling*, oud ruim 78 jaren, met hunne kinderen en kleinkinderen het hoogst zeldzame feest gevierd van hun *zestigjarig huwelijk*, dat op den 2den Mei 1784 werd voltrokken."

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 61; 5 pCt. 100 negen zest.; 3 pCt. 75⅞; Amort. Syndic. 99; 3½ pCt. 86⅞; Handelm. 146¾; O. Indie 100 drie zest.; Holl. Spoorw. 98½; Rusland 106⅝; 4 pCt. 91¼; Spanje 22 drie zest.; Coupon 27¾; 3 pCt. te Lond. 32 drie zest.; Portug. 2½ pCt. te Lond. 45⅝; Braz. 82¾; Columbia 11⅝.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.